

ת"פ 30159/08/21 - הממונה על עבודות השירות נגד מאיר קצב, מדינת ישראל

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"פ 30159-08-21 מדינת ישראל נ' קצב

בפני
המבקש
נגד
המשיבים
כבוד השופטת אליאנא דניאלי
הממונה על עבודות השירות
1. מאיר קצב
2. מדינת ישראל

החלטה

המשיב הורשע על פי הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן, בביצוע שתי עבירות של תקיפה בניגוד לסעיף 379 בחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין"), היזק לרכוש במזיד בניגוד לסעיף 452 בחוק העונשין והפרת הוראה חוקית בניגוד לסעיף 287(א) בחוק העונשין.

בגזר הדין מיום 28.7.22 הטלתי על המשיב, בין היתר, עונש של 5 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שרות. יצוין כבר עתה כי בהודעת הממונה על עבודות השרות שהוגשה לתיק טרם גזירת הדין, צוין כי המשיב נדון באותה עת לעונש של מאסר לריצוי בעבודות שרות במסגרת תיק אחר, לתקופה בת 3 חודשים, אותם צפוי היה להתחיל לרצות ביום 17.8.22. לפיכך, התבקשה דחייה במתן חוות הדעת בתיק זה עד תום ריצוי עונשו בתיק האחר.

בגזר הדין ציינתי כי לא מצאתי לדחות את הדין, וקבעתי כי המשיב ישובץ לביצוע עבודות שרות ללא צורך בהחלטה שיפוטית נוספת, החל מיום 1.1.23.

כן הבהרתי בגזר הדין כי באי הגשת חוות הדעת מטעם הממונה על עבודות השרות, חרג הממונה מהוראת בית המשפט, במסגרתה התבקש לבחון אם הנאשם מתאים לביצוע עבודות שרות.

עוד צוין במסגרת גזר הדין, כי כטענת הממונה, תפקוד מועמד לביצוע עבודות שרות, בעבודות שרות שהושתו עליו בתיק אחר, הוא פרמטר משמעותי בקביעה אם יוכל לבצע עבודות שרות בתיק נוסף, אולם אין בכך הצדקה להמתנה בת חודשים למתן חוות הדעת. המשיב נמצא כשיר באותה עת לביצוע עבודות שרות בתיק האחר, וסברתי כי יש בכך כדי ללמד על כשירותו גם בתיק זה. עוד ציינתי, כי בהתאם לחוק, ככל שלא יבצע את עבודות השרות כנדרש, ניתן יהיה להורות על הפסקתן, ודי בכך לשמש כחרב מעל ראש הנאשם, אשר עליו לדעת כי במידה שלא יבצע את עבודות השרות כנדרש - יושת עליו מאסר של ממש.

ביום 18.8.22, לאחר מתן גזר הדין, הגיש הממונה על עבודות השרות בקשה בה צוין כי הוא אינו רשאי על פי דין לקלוט

את המשיב, מבלי שייפתח לו תיק כנדרש, יבוצע ראיון קליטה ותיבחן התאמתו. כן נכתב כי לא ניתן להשית עונש נוסף של עבודות שרות, על עונש שניתן במסגרת תיק אחר, ומשכך התבקש בית המשפט להורות למשיב להתייצב בפני משרדי הממונה לצורך בחינת התאמתו וכשירותו.

הבקשה הועברה לידי ב"כ הצדדים, אשר הסכימו להפנייה חוזרת של הנאשם לממונה, והמאשימה אף ביקשה כי יקבע דיון בהתאם.

אין בידי להסכים לעמדת הממונה או ב"כ הצדדים.

ראשית יוטעם כי ניתן על ידי גזר דין מנומק, ואיני סבורה כי הממונה יכול לבקש לשנות ממנו בפנייה לבית המשפט. עסקינן למעשה בטענה ערעורית, אשר היה מקום להציגה במסגרת ערעור על גזר הדין, ערעור שפרק הזמן להגישו כבר חלף.

שנית, במסגרת גזר הדין התייחסתי מפורשות לטענת הממונה, ומצאתי כאמור כי במעשיו חרג מהחלטת בית המשפט, אשר הורתה לו לבחון את כשירות הנאשם לבצע עבודות שירות והתאמתו לכך. המשיב הופנה לקבלת חוות דעת ביום 15.6.22, הממונה בחר שלא לראיין אותו ולבחון את התאמתו, וכעת מבקש הוא להשיב את שכבר נעשה, ומלין על כי לא קוימה לשון החוק המורה לו ליתן חוות דעת מנומקת.

בגזר הדין ציינתי כי אין דומה הסיטואציה בה מצוי בידי הממונה מידע שלילי אודות התנהלות נאשם בעת ריצוי עבודות שירות במסגרת תיק אחר, לסיטואציה בה טרם ביצע הנאשם את עבודות השירות. דומה המצב לדרישת הממונה לעיתים כי נאשם יסיים הליך טיפולי טרם מתן חוות הדעת - אף בכך חורג הממונה מהמנדט שניתן לו. אמנם רשאי הממונה לשקול קיומו של טיפול, ואולם הוא אינו יכול להכתיב לבית המשפט כי יתקיים טיפול שכזה או כי גזר הדין יידחה עד לאחר השלמת הטיפול. גזירה שווה יש לגזור גם לסיטואציה הנוכחית - הממונה התבקש לחוות דעתו, לא עשה כן, ומנסה למעשה לכפות על בית המשפט דחייה בת מספר חודשים בגזירת הדין, ללא כל אסמכתא חוקית המאפשרת לו לעשות כן.

אמנם סעיף 51ב(1) בחוק העונשין קובע, בין היתר, כי בית המשפט לא יחליט כי נאשם שנגזר עליו עונש מאסר בפועל יישא את עונשו בעבודת שירות, אלא אם כן קיבל לפני מתן גזר הדין חוות דעת מטעם הממונה על עבודות השירות בדבר התאמת הנאשם לעבודת שירות ובדבר האפשרות להשמתו, ואולם, הלכה למעשה, טרם מתן גזר הדין בתיק זה נבחן עניינו של המשיב במסגרת תיק מקביל, ונמצא כי הוא כשיר ומתאים לריצוי מאסר בעבודות שרות. על כן, מוקשית הטענה כי לא נמצא שהמשיב כשיר לביצוע עבודות שירות.

עוד יוזכר, כי בהתאם להוראות החוק העונשין ולהלכה הפסוקה בית המשפט הוא הקובע אם נאשם ירצה את עונש המאסר בעבודות שירות, ולא הממונה. על הממונה לבחון את התאמת הנאשם לביצוע העבודות ומסוגלותו לבצען, ותו לא. בע"פ 779/08, **אלי מוסלי נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 1.4.09 (פורסם בנבו) נקבע, הגם שבהקשר אחר -

"במסגרת המלצתו לבית המשפט, אמור הממונה לשקול ולבחון את האפשרות המעשית להעסיק את הנידון בעבודות שירות. אין הוא אמור לשקול שיקולי ענישה, הנתונים לבית המשפט, ולו בלבד. תפקידו איננו לבחון האם ראוי כי הנידון יבצע את מאסרו בעבודות שירות, אלא האם הוא מסוגל ומתאים לביצוע עבודות כאלה. .. עליו למצות בבדיקתו כל אפשרות מעשית לממש, במסגרת המערכת הקיימת, את שילובו של הנידון בעבודות שירות. גם במצבים שבהם עולים קשיים שונים בשיבוץ נאשם בעבודות, על הממונה לחתור ככל הניתן למציאת פתרונות ראויים לקשיים אלה כדי לאפשר, ככל הניתן, את הגשמת הענישה השיקומית, גם אם הדבר כרוך במאמץ מיוחד, והשקעת משאבים".

משכך, ומשנמצא המשיב כשיר לביצוע מאסר בעבודות שירות בתיק מקביל בסמיכות זמנים, ומשלא הונחה בפני כל תשתית ראייתית השוללת את התאמת המשיב לריצוי עונשו בעבודות שירות, ועונשו כבר ניתן, נדחת הבקשה להמשך דיון בסוגיה.

ניתנה היום, ח' תשרי תשפ"ג, 03 אוקטובר 2022, בהעדר הצדדים.